

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XIX; FERBRUÁR 2023; - ZADARMO - *****

Fašiangové hody

Po dvojročnej prestávke sa opäť areálom amfiteátra rozliehala vôňa zabíjačkových špecialít. Obecný úrad v Pohorelej, členovia DHZ Pohorelá, pohoreľskí poľovníci a Denné centrum seniorov spestrili fašiangové obdobie a pripravili pre obyvateľov Fašiangové hody. Počasie nám prialo a tak nechýbalo nič k priaznivému vývoju tejto akcie, ktorú prišli podporiť svojimi vystúpeniami aj deti zo ZŠ s MŠ Pohorelá a Mužská spevácka skupina FS Kráľova hoľa. Moderátorskej úlohy sa zhostila Janka Zibriková, ktorá spolu so šašom (Cyril Gandžala) zabávali deti na amfiteátri i na ľadovej ploche. O ozvučenie sa postaral DJ Maxi – Michal Mišány. Akciu prišiel podporiť aj Ján Polák, ktorý umožnil deťom jazdu na poníkovi. Na klzisku prebiehala súťaž o najkrajšiu masku, v areáli amfiteátra deti zápasili so snehom a snažili sa z neho v skupinkách vytvoriť čo najkrajšie dielo. Lukáš Janoška spolu s Petrom Uriášom vytvorili zo snehu sochu prasaťa, ktorá víťala návštevníkov pri vstupe do areálu. Pod vedením šéfkuchára Jančího Neuzera sa podávali klobásy, tlačienka, hurky, papriková slanina, studedina, chlieb so šmaľcom, kapustnica. Poľovníci si pre nás pripravili jelení guľáš a seniori grapple. Poďakovanie patrí Krème pri Mlže, ktorá sa postarala o pitný režim návštevníkov, Lesom SR - OZ Horehronie a Papiernictvu Bonita (Danka Hrabovská), ktorí darovali vecné ceny do súťaží, pani Hubenej z Kriváňa – stánok s detskými cukrovinkami a v neposlednom rade pracovníkom HK Jatky. Ďakujeme za hojnú účasť, pestré masky najmä detských návštevníkov. Dúfame, že sa Vám táto akcia páčila a budúci rok sa stretneme v ešte väčšom počte.

Oslavy 78. výročia oslobodenia obce Pohorelá

Obec Pohorelá bola oslobodená 29. januára 1945 Rumunskou armádou, ktorá sa presúvala dolu údolím Hrona. Naša ZO SZPB v spolupráci s OÚ Pohorelá pripravili pietny akt kladenia vencov a zapálenie sviečok k pamätníku padlých v oboch svetových vojnách. Na námestí sa zišlo 72 odbojárov a občanov, ktorí tiež zapálili sviečky a poklonili sa padlým. Po zaspievaní slovenskej hymny ženami zo ZO vedenej harmonikárom Jozefom Maťušom – tajomníkom ZO, privítal tajomník Oblastného výboru SZPB v Brezne Ján Šulej predsedu Oblastného výboru Ing. Jaroslava Demiana, hostí a všetkých účastníkov. Starostka vyzvala prítomných na minútu ticha za zosnulého posledného partizána Pohorelej, nášho člena Františka Tlučáka. Nasledoval program prednesom básne žiakmi ZŠsMŠ Pohorelá, aktuálnymi piesňami spevokolu žien ZO. Potom starostka obce predniesla príhovor k udalostiam, ktoré boli spojené s oslobodením našej obce. S krátkym príhovorom vystúpil aj predseda Oblastného výboru SZPB v Brezne. Na záver zazneli ešte rezké povstalecké piesne a slávnostný akt bol ukončený. Podpredseda ZO vyzval všetkých odbojárov na členskú schôdzu ZO, ktorá prebehla v budove OÚ.

-Ján Lakanda, predseda ZO SZPB Pohorelá-

ŠPORT CELOROČNE

TRÉNINGY V TELOCVIČNI:

NOHEJBAL

UTOROK
18:00 – 20:00

FUTBAL

STREDA
18:00 – 20:00

VOLEJBAL

PIATOK
18:00 – 20:00

STOLNÝ TENIS

NEDELA
10:00 – 12:00

OBYVATELSTVO V OBCI POHORELÁ R. 2022

	SPOLU	MUŽI	ŽENY
Narodení	24	14	10
Zosnutí	34	16	18
Prist'ahovaní	27	12	15
Ods'ahovaní	24	9	15

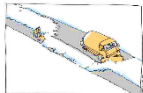
Počet obyvateľov k 01.01.2022 2126
Počet obyvateľov k 31.12.2022 2119

Opäť zaznamenávame problémy pri zimnej údržbe ciest. Napríklad mnohým upozorneniam niektorí občania nerespektujú zákaz parkovania na miestnych komunikáciách v čase zimnej údržby a tým komplikujú až znemožňujú vykonávanie zimnej údržby.

Okrem porušovania zákazu stáť sa dopúšťajú aj porušovania Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2017 o parkovaní motorových vozidiel na miestnych komunikáciách, za čo im môže byť uložená pokuta vo výške 33 eur.

Zároveň dôrazne žiadame občanov, aby nevyhadzovali sneh na cesty!

Hviezdoslavov Kubín

ZŠ s MŠ Pohorelá

Dňa 03.02.2023 sa v ZŠ s MŠ konalo školské kolo recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín. II. kategória - žiaci 5. a 6. ročníka:

Prednes poézie:

1. miesto: Gabriela Medvegy (VI.A)
2. miesto: Jakub Pompura (VI.A)
Karolína Kamzíkova (V.A)
3. miesto: Filip Datko (V.A)
Peter Frajt (VI.A)

Prednes prózy:

1. miesto: Lucia Gandžalová (VI.A)
2. miesto: Magdaléna Kanošová (VI.A)

III. kategória - žiaci 7. až 9. ročníka:

Prednes poézie:

1. miesto: Vanesa Pompurová (IX.A)
2. miesto: Jozef Šajša (IX.A)
3. miesto: Martin Kuklica (IX.A)

Prednes prózy:

1. miesto: Karolína Mikolajová (IX.A)
2. miesto: Alžbeta Bodnárková (VIII.A)
3. miesto: Viktória Gažurová (VII.A)
Natália Tešlarová (VII.A)

„Ukáž, čo v tebe je“

Žiaci 8. a 9. ročníka sa dňa 27. januára 2023 zúčastnili súťaže „Ukáž, čo v tebe je“. Cieľom bolo precvičiť si praktické zručnosti v dvoch kategóriách – 1. čítanie jednoduchých technických výkresov a zhotovenie jednoduchého výrobku podľa zadania, v 2. kategórii mali žiaci za úlohu slávnostne prestrieť stôl, kreatívne zabaliť darček a vyzdobíť medovníčky. Hlavnou disciplínou tejto kategórie bolo pripraviť a naservirovať pirohy. V kategórii „SLUŽBY“ obsadilo družstvo v zložení Vanesa Pompurová a Martin Kuklica vynikajúce 2. miesto.

REFERENDUM 2023

V našej obci sa dňa 21. januára 2023 referenda zúčastnilo 653 voličov z celkového počtu 1830 zapísaných, čo predstavuje 35,68%.

REFERENDUM	Okrsk č. 1	Okrsk č. 2	Okrsk č. 3	Spolu
Celkový počet voličov	843	764	223	1830
Počet zúčastnených voličov	310	295	48	653
Počet platných hlasovacích lístkov	305	284	45	634
Percentuálna účasť	36,77%	38,61%	21,52%	35,68%

Celková účasť v rámci SR tvorí 27,62%. Referendum je neplatné.

FRANTIŠEK TLUČÁK

Narodil sa 3. decembra 1927, Bol posledným žijúcim občanom Pohorelej, ktorý sa zúčastnil bojov v II. svetovej vojne a Slovenskom národnom povstaní, československý partizán, príslušník partizánskej jednotky „JEGOROV“, v zajatí od augusta 1944 do apríla 1945, člen Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Zomrel 23. januára 2023.

Zo spomienok p. Františka Tlučáka:

Z KOSTOLA ROVNO DO POVSTANIA

„Bolo to v augustovú nedeľu ešte pred Povstaním, keď u nás v Pohorelej v centre dediny zastavilo nákladné auto s partizánmi. Akurát sme vychádzali z kostola – a oni, že či nejde niekto s nimi. Viacerí sme prikývli. Aby mi neušli, pridal som sa rovno v tom nedeľnom kostolnom obleku,“ spomenul František Tlučák, ktorý mal vtedy necelých 17 rokov.

Jeho otec bol miestny obuvník a on sám nemal žiadnu školu okrem tej základnej. Nebolo za čo. No vedel, na ktorej strane je pravda. Po krátkom výcviku v Jasenských horách bol nasadený do prvého boja: „Ako prví sme hneď na začiatku SNP Banskú Bystricu obsadili vlastne my, naša 1. partizánska brigáda J. V. Stalina pod velením kapitána Alexandra Semionoviča Jegorova,“ hrdó zdôraznil F. Tlučák. Na otázku, prečo sa rozhodol bojovať, nám odpovedal: „Ja som bol na Nemcov nazlostný, lebo najúrodnejšiu zem z juhu Slovenska odkrojil Hitler v prospech Maďarov. To, že bojovali proti Rusom, ma hnevalo tak isto. A aj naša slovenská vláda sa mi videla farizejská, videl som to skrátka inak ako ona...“ Po stabilizácii situácie v Banskej Bystrici rozprášili postupujúcu jednotku nepriateľov pri Zlatých Moravciach, na ďalšiu záutočili v Topoľčiankach, pri Žarnovici bol cieľom ich útoku vlak (historické fotografie zo SNP sú ilustračné). No v bojoch o Martin to bolo horšie. „V časti, čo volajú Priekopa, to bolo najstrašnejšie. V krutých bojoch zahynulo aj nemálo mojich kamarátov. Ja som prežil, ale pri Vrútkach som padol do zajatia. Naša skupina bola zdecimovaná, Nemci nás obkľúčili, nedalo sa inak...“

Keď sme sa pána Františka Tlučáka spýtali, ako sa pozerá na niektorých ľudí, ktorí spochybňujú Povstanie, odpovedal nám takto: „U nás na Pohorelej vtedy cez vojnu rádio nebolo skoro žiadne, noviny neodoberal takmer nikto a vidíte, aj tak sme sa zorientovali a vedeli sme, na akú stranu sa postaviť a kde je budúcnosť. Spochybňovačom, o ktorých ste hovorili, nerozumiem. Podľa mňa sú nejako zaostalí. Ja som však hrdý, že som tu v Brezne aj s ľuďmi od nás z dediny, aj s vedením mesta, aj s vojakmi – a že naše Povstanie si ctíme a vážime,“ zdôraznil veterán vojny.

„POHORELSKÝ DART'S CUP 2022“

Dňa 17. decembra 2022 sa v Pohostinstve Holdomaš uskutočnil už 2. ročník turnaja v šípkach „Pohorelský Darts Cup 2022“.
Zúčastnilo sa ho 12 hráčov.
1.miesto Michal Tlučák
2.miesto Ján Gálik
3.miesto Peter Raček

GACOPER CUP 2022

Po dlhšej prestávke sa dňa 10. decembra 2022 uskutočnil už 7. ročník minifutbalového turnaja GACOPER CUP. Zúčastnilo sa ho 11 tímov (42 hráčov).

- 1.miesto Los Blancos (Peter Dubašák, Matej Baliak, Mário Gašperan, Matej Bútora)
 - 2.miesto Sokolice (Patrik Ďurčík, Igor Brozman, Jan Harvánek)
 - 3.miesto Eagles (Tomáš Gajda, Emil Holko, Jaroslav Sedmák, Miroslav Kochan)
- Najlepší pohorelský hráč: Matej Bútora
Najlepší pohorelský tím: Eagles
Najlepší strelec: Matej Baliak (15gólov)
Najlepší hráč: Patrik Ďurčík
Najlepší hráč vzhľadom k veku: Miroslav Pompura st.

Organizátormi boli Občianske združenie OPORA Pohorelá, Obec Pohorelá a ZŠ s MŠ Pohorelá.

Ďakujeme aj sponzorom: PRODENTAL (MDDr. Miroslava Košíková), Artdent s. r. o., Stavebné práce Jozef Siman, Plzeňský Prazdroj, HK Jatka, Krčma pri Mľne, Obec Pohorelá, MMP Trans, Komunálna poisťovňa, TJ Mladost' Pohorelá

HOREHRONSKÁ TRAILOVÁ LIGA

Horehronská trailová liga pozostáva zo šiestich pretekov (Vertical kilometer – Šumiac, Heľpiansky kros – Heľpa, Útek do divočiny – Brezno, Závadský šťvanec – Závadka nad Hronom, Jarabský polmaratón – Jarabá, Andrejcová vertikál – Pohorelá). Zúčastňujú sa jej aj športovci z Pohorelej. V roku 2022 sa medzi mužmi umiestnil na konečnom 3. mieste Ján Siman (1981, absolvoval 5 pretekov), 8. miesto obsadil Matúš Baláž (2003, 4 preteky), 28. priečka patrí Radoslavovi Terekovi (1997, 4 preteky). Medzi ženami skončila na celkovom 5. mieste Veronika Magošová (1991, 4 preteky), 21. miesto obsadila Ľudmila Vojtková (1981, 5 pretekov) a 27. miesto patrí Zuzane Rochovskej (1980, 4 preteky).

MEMORIÁL POHORELSKÝCH RUBÁROV

67. výročie obetí lavínového nešťastia
v Kulichovej doline v roku 1956

XXVII. MAJSTROVSTVÁ POHORELEJ

V NOHEJBALÉ

TROJČLENNÝCH DRUŽSTIEV NEREGISTROVANÝCH HRÁČOV

u sobotu 11. marca 2023

o 9:30 hod. v telocvični

(prezentácia 9:00 - 9:30)

**o 8:30 hod. bude pietny akt v miestnom cintoríne pri hrobách
tragicky zosnulých lesných robotníkov**

PORUCHY VEREJNÉHO OSVETLENIA A MIESTNEHO ROZHLASU

Poruchy verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu môžete nahlásiť telefonicky (048/6196 102, 6196 109), mailom (obec@pohorela.sk), alebo osobne na Obecnom úrade v Pohorelej. Zároveň Vás prosíme, aby ste mali pri ich odstraňovaní trpezlivosť, nakoľko niektoré opravy vyžadujú objednanie náhradných dielov, prípadne prenájom plošiny a nie je možné zrealizovať každú opravu individuálne ihneď po nahlásení. Ďakujeme za pochopenie.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

94 rokov

Karol Bialik, Kpt. Nálepku 181

86 rokov

Matej Pompura, Za Vášok 218

85 rokov

Mária Kanošová, Orlová 593

84 rokov

Anna Baksová, Clementisova 797

82 rokov

Mária Petrová, Za potokom 702

80 rokov

Lukáč Zibrik, Nová 365

75 rokov

Anna Halajová, Clementisova 799

Mária Krupová, Orlová 654

Mária Simanová, Za Vášok 224

Anna Syčová Clementisova 749

70 rokov

Matej Kanoš, Clementisova 741

Daniel Kováč, Za Hronom 830

65 rokov

Eudovít Királ, Kpt. Nálepku 267

Anna Kubandová, Kpt. Nálepku 249

Janka Poláková, Kpt. Nálepku 246

60 rokov

Žofia Pušková, Za Hronom 830

Miroslav Ševčík, Nová 335

NOVORODENCI

Marko Pokoš, Za Hronom 833

Anežka Pištoľová, Za Hronom 833

ZOSNULÍ

František Tlučák, 95r.

Termíny zberu plastov

21.02. 21.03.

Zbierajú sa len **ŽLTÉ** plné a zaviazané
vrecia.

Plasty sa zbierajú každý štvrtý utorok.
**Nezabudnite plastové fľaše a plechovky
stlačiť**, aby sa zmenšil ich objem!

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

22.02. 08.03. 22.03.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili
pred brány už deň vopred! Zbiera sa od
7:00 hod.!

Komunálny odpad sa zbiera každú druhú
stredu.

ZAÚJÍMAVOSTI HRADU MURÁŇ

V minulom čísle, cez povest' o Pohorelej, som sa zmienil o hrade Muráň, kde ešte zostaneme. Predsa dedina Pohorelá ako i ostatné obce na Horehroní, od Polomky po Telgárt, vrátane obce Vernár, patrili pod muránske panstvo so sídlom na hrade Muráň. Hrdý, vypínajúci sa na skalnom brale Cigánka, nedobytný, tretí najväčší na Slovensku, tam nosili poddaní dane, raz v rukách šľachticov inokedy aj v rukách kráľov. Dnes o tomto hrade budeme spomínať, ale nie konkrétne jeho históriu, ale dávnu históriu, ktorá je málo známa.

Prvá písomná zmienka o hrade je z 11.5.1271, kedy kráľ Štefan V. daroval hrad z územím krajinskému sudcovi a šomodskému županovi Mikulášovi. A čo bolo predtým, to nevieme, len vám priblížim niektoré správy z tohto obdobia.

V obecných muránskych novinách z novembra 2013 čítame, že pri archeologickom výskume v tzv. „dome veliteľa“ našli množstvo starých artefaktov: úlomky kachlíc, keramiky, klincov. Najväčším prekvapením bol nález detského hrobu. Bol umiestnený v pravekej sídliskovej vrstve, v hĺbke 60-70 cm pod úrovňou terénu. Kostra s výškou 110 cm ležala na chrbte, chýbali jej kosti chodidiel a čeľusť bola neanatomicky uložená. V tejto vrstve boli nájdené nálezy, ktoré potvrdzujú osídlenie hradného areálu už v mladšej dobe bronzovej a odkazujú na kyjatickú a pilinskú kultúru. Archeologický výskum viedol odborný pracovník Archeologického ústavu SAV Mgr. Róbert Malček, PhD.

Pripomeňme si že kyjatická kultúra spadá do obdobia od 1100 r. pred Kr. do cca 750-700 r. pred Kr., vyskytovala sa na juhu stredného Slovenska, na Gemeri a v priľahlom Maďarsku. Pilinská kultúra spadá do 15. až 12. storočia pred Kr., rozšírená bola v južnej časti stredného Slovenska, v Košickej kotline a na Spiši.

Pri odhaľovaní záhadnej histórie hradu sa ešte pozrieme do už spomenutej knihy z januárového čísla hlásnika, Dejiny hradu Muráň, Jozef Dropa v jednej časti knihy pri opise hradu píše: „Na západnej strane bolo pohrebište. Tu okolo roku 1830 kopali a so skvostnými odznakmi tri kostry našli, jednu obrovskú a dve menšie. Títo kto boli – písma niet.“

Na inom mieste opisuje zoznam predmetov, ktoré boli vystavované pri príležitosti učiteľského zhromaždenia v zámockej sieni, skrz Jozefa Dropu boli pozbierané a vystavené 23.8.1877 a ktoré i niekdajšie knieža August Coburg pred zhromaždením poobzeral. Okrem bežných predmetov boli vystavené aj putá, ktoré vážili 8,40 kg (v nich veľká ľudská kosť, ale že dlho putá nosili, vysvitá z toho, že nie kladkami boli im tieto pozatvárané, ale celkom skované).

A ešte jedná správa z neďalekého Tisovca, ktorá vyšla 4.1.2022 v regionálnom časopise Rimava: Na jar roku 1825 sa v Tisovci začal stavať nový evanjelický kostol. Dialo sa tak na mieste, kde kedysi stál starý kostol postavený ešte za husitských čias. Počas kopania základov sa našiel starý hrob dievčaťa. Na hlave mala pokrývku pretkávanú perlami /korálky/ a vlasy, ktoré jej siahali až po kolena, boli také biele, že pripomínali ľan. Šaty mala v dokonalom poriadku a boli stále tak pevné, že sa nedali roztrhnúť. Našla sa aj obrovská lebka človeka, jej hmotnosť bola približne 9 kg. Podľa prepočtov, ktoré sa vtedy konali, musela by mať holenná kosť takého jedinca viac ako 90 cm. Lebka vzbudila veľkú pozornosť a všeobecnú senzáciu. Krátka zmienka o tomto nezvyčajnom náleze z Tisovca sa objavila ešte aj v roku 1898 a žiadne ďalšie údaje sa už k tejto veci nenašli. Zostane tak zahalené tajomstvom, na čo to vlastne v Tisovci pri kopaní vtedy narazili.

Takže pravdepodobne, že v tejto časti Gemera niekedy v dávnych časoch žili tu aj obri, ale kedy to bolo a kto to bol – písma niet.

-Karol Pletka-

V o v í r e č a s u . . .

Foto č. 1
*Ozdobený pomník venovaný
padlým vojakom v oboch svetov-
ých vojnách r. 1947*

Foto č. 2
Žena s deťmi, r. 1944

Foto č. 3
Svokra s nevestou
V pondelok nevestu čepili na vedre s vodou, cez ktoré bol preložený piest na pranie a na ňom boli ženichove chološne, do ktorých musel dať peniaze. Vodu chodil vylievat' mladý zať. Potom vyšla nevesta na dvor, nasledovala ju svokra, ktorá už mala v zástere prichystané žito. Nevesta sa rozbehla popri plote (nie križom cez dvor) a svokra za ňou toto žito rozsypávala. Aj takéto zvyky sa tradovali počas svadby v Pohorelej, postupom času zanikli.

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2023/02, ročník XIX., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, peter.siman@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzávierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohorelej;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.